

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdex Magistratvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XII. Dolum an belli iustitia permittat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

magis, quàm manu profligauit tantâ gloriâ, vt antiquorum Ducum nemini cedat. dies vnus non sufficiat ijs commemorandis, quorum precibus aduersarij, antè inuicti longèque potentiores, ceciderunt. vtinam persuaderi posset omnibus Principibus, vt spem suam in Deum solum referrent, non in auxilia duntaxat humana, non in media per Dei leges vetita, qui nec frustra inuocatur, nec irritatur gratis.

CAPVT XII.

Dolum an belli iustitia permittat?

1.
An dolum in
bello iustitiæ
medium?

Nihil homo iustus, inquit Augustinus relatus in c. dominus 23. quæst. 2. præcipuè cogitare debet in his rebus, nisi vt iustum bellum suscipiat, cui bellare fas est. Cum autem iustum bellum susceperit, vtum apertâ pugna, vtum insidijs vincat, nihil ad iustitiam interest. Veteres, inquit Vlp. l. 1. D. de dol. dolum etiam bonum dicebant, & pro solertia hoc nomen accipiebant, maximè si aduersus hostem, latronemvè quis machinetur. nec quicquam frequentius apud omnes gentes in bellicis meditationibus, quàm aliud simulare, facere aliud. ea stratagemata militaria sunt, ea gloriâ Ducum, industriâ quàm sanguine magis vicisse. furta Ducum dicuntur. Melior est mihi dux qui victoriam veluti suffuratur, quàm qui veretur ne per furtum vincat. Gloriarî solebat Tiberius plura se consilio quàm viribus perfecisse; quippe consilio non minus, quàm gladio superare est Imperatoris. Cæf. bell. ciu. lib. 1. quare nimis superbum est illud Alexandri apud Curt. lib. 4. Latrunculorum, inquit, & furum illa solertia est, quam præcipis mihi, quippe illorum votum vnicum est fallere: meæ verò gloriæ semper aut absentiam Darij, aut angustias locorum, aut furtum noctis obstare non patiar. palam luce aggredi certum est. malo me fortunæ pœniteat, quàm victoria pudeat. Abesse tamen dolum verborum oportet. malus est & Principibus indignus, si quid contrahant, aut promittant. mendacium multo maximè. Legati, inquit Liuius, l. 42. ex Græcia reuersi Q. Martius, & A. Attilius nullâ aliâ re magis gloriabantur, quàm decepto per inducias, & spem pacis Rege. quæ magna pars Senatus probabat, sed veteres moris antiqui memores, nouam istam sapientiam improbabant, nec astu magis, quàm verâ virtute bella gessisse maiores. Extra contractum ambiguus verbis si decipiantur hostes, nihil iniusti habet. vt Ventidij apud Dion. l. 49. sermonem facientis apud exploratores, quasi eâ parte irrupturus, quâ minimè agitabat, & ob quem

quem illi apparatus aliò transtulerint. In his omnibus dolus demum bonus quem probant homines, non modò vsurpant: vt concludit Gentil. lib. 2. de iur. bel. Ita decipere pro moribus temporum prudentia est. Plin.

CAPVT XIII.

An si festis diebus pugnetur?

Sed neque diebus festis, si vocat occasio, bello abstinetur. quare Nicolaus Papa in cap. si nulla. 23. quest. 8. Si nulla, inquit, vrget necessitas non solum in quadragesimali tempore, sed omni est à praelijs abstinentum: si autem ineuitabilis vrget importunitas, nullo tempore belli præparationi est parcendum. sic notarunt Gloss. & Panormit. cap. 1. de treuga & pace. quod certis anni temporibus bello iubet abstinere, vltimo non esse receptum. non quia seruire opus sit, cum Reges, Principes, Magnates, Nobiles ei maximè vacent, imò serui militare vetentur, l. 8. D. de re milit. sed quia ea tempora, quæ dict. cap. designat, mysterijs fidei nostræ recondendis, à quibus militia auocat, specialius instituta sunt; quorum meditatione ad pacem Christiani Principes reuocari possint. quam ob rem Alexander III. in dict. cap. 1. tam seriò Episcopis omnibus iniungit, vt mutuo consilio, & auxilio, absque vllò amore vel odio paci conciliandæ incumbant, aded vt si quis in hoc opere trepidus inuentus fuerit, damnum propriæ dignitatis incurrat. iterum in eum qui treugam frangere præsumplerit, suus Episcopus sententiam excommunicationis dictet. Rigidæ pœnæ sunt, sed quas ad publicam salutem direxit Alexander. Nullus Canon, sed neque Extravagans Constitut. 54. Leonis, vt dominicis diebus omnes ab operibus vacent. tam rigida est in exercentes opera seruilia, diebus festiuis. quæ etiam necessitas aliqualis & opportunitas multum excusat, vt piscandi occasio. cap. licet. x. de ferijs. quæ non semper se offert. Et sanè si propius Alexandri constitutio seruata fuisset, sperari posset successus frequentior finis. At quantum ab Alexandro absunt illi insulati, qui non tantum paci conciliandæ non incumbunt, sed ventila bra sunt bellorum, etiam illorum, quibus tot insulæ excutuntur, tot locis Religio Orthodoxa æternum proscribitur!

i.
An festis
diebus circa
notabilem
rei bene ge-
rendæ occa-
sionem?